

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Projekt finansowany przez Powiat Bielski
zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej

HONESTE VIVERE
FUNDACJA

PORADNIK PRAWNY

Nr 3/2019

UPADŁOŚĆ KONSUMENCKA

FUNDACJA
HONESTE VIVERE

ul. Amałowicza – Tatarów 7,
04-474 Warszawa

+48 22 379 75 92

www.honestevivere.org

fax: +48 22 349 26 20

[/fundacjahonestevivere](https://www.facebook.com/fundacjahonestevivere)

kontakt@honestevivere.org

UPADŁOŚĆ KONSUMENCKA

Cele i podstawowe zasady
postępowania

Czemu służy
upadłość konsumencka
i jakie są jej cele?

Upadłość konsumencka **pomaga uregulować kwestie nadmiernego zadłużenia**. Szczególnie zalecana jest posiadającym zobowiązania finansowe, które są lub wkrótce będą konieczne do uregulowania, a dana osoba nie ma możliwości ich terminowej spłaty. Dotyczy to też zaległych należności, które są już dochodzone przez wierzycieli na drodze postępowań egzekucyjnych.

Przeprowadzenie postępowania upadłościowego **osoby fizycznej**, nieprowadzącej działalności gospodarczej, ma na celu **zwolnienie z wszelkich długów**. Procedura postępowania sądowego w tym zakresie kończy się postanowieniem o **umorzeniu zobowiązań**, które powstały przed ogłoszeniem upadłości i nie zostały zaspokojone w toku postępowania np. w drodze likwidacji majątku. Umorzenie zobowiązań **może zostać poprzedzone planem spłaty wierzycieli**.

Procedura trwa zwykle kilkanaście miesięcy. Finalnie jednak zapewnia możliwość uwolnienia konsumenta od spirali zadłużenia w jakiej się znalazł, przywracając go tym samym do obrotu gospodarczego. **Tego rodzaju rozwiązania nie zapewnia żadna inna procedura**, w tym w szczególności postępowanie egzekucyjne, które może być wznawiane do czasu całkowitej spłaty zobowiązań wraz z kosztami sądowymi i egzekucyjnymi.

Ten tryb postępowania może stanowić **rozwiązanie problemu zadłużenia z tytułu kredytu mieszkaniowego indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej**, którą zwykle stanowił frank szwajcarski. Zapisy umów dotyczące tzw. kredytów walutowych, bardzo często w rażący sposób naruszają obowiązujące przepisy oraz zasady współżycia społecznego. Sytuacja ta powoduje, iż cała odpowiedzialność i ryzyko za strukturę transakcji stanowi ciężar, który ponosi konsument, co stanowi główną przyczynę pogłębiającego się stanu niewypłacalności.

Kto może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej?

Omawiany tryb postępowania upadłościowego jest dedykowany osobom fizycznym nieprowadzącym działalności gospodarczej oraz osobom, które prowadziły działalność gospodarczą, lub były wspólnikami osobowych spółek handlowych, jeżeli od dnia wykreślenia z właściwego rejestru nie upłynął rok. **Osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej mogą wnioskować o ogłoszenie upadłości jeżeli ich niewypłacalność polega na braku możliwości regulowania zobowiązań pieniężnych przez okres minimum trzech miesięcy.** Ustawa *Prawo upadłościowe* dopuszcza możliwość ogłoszenia upadłości dłużnika, który ma tylko jednego wierzyciela.

Uprawnionym do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest dłużnik, który może uczynić to samodzielnie lub korzystając z pomocy doradcy restrukturyzacyjnego, adwokata lub radcy prawnego, specjalizującego się w tematyce prawa upadłościowego. Legitymację do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej posiada także jej wierzyciel, jeżeli dłużnik prowadził wcześniej działalność gospodarczą i od dnia zaprzestania jej prowadzenia nie upłynął rok.

W przypadku wątpliwości co do prawidłowego wypełnienia wniosku zaleca się skorzystanie z konsultacji prawnej przed przystąpieniem do jego redagowania.

Jakie są skutki postępowania upadłościowego?

Po wydaniu przez sąd postanowienia o **ogłoszeniu upadłości, majątek upadłego** staje się masą upadłości i **podlega sprzedaży nazywanej likwidacją** przez wyznaczonego syndyka. Likwidacji **nie podlega, z mocy samego prawa, mienie, które jest wyłączone od egzekucji według przepisów kodeksu postępowania cywilnego.**

Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi **mieszkanie lub dom jednorodzinny**, w którym zamieszkuje upadły, **z sumy uzyskanej z jego sprzedaży wydziela się kwotę** w wysokości przeciętnego czynszu za najem lokalu mieszkalnego w tej samej lub sąsiedniej miejscowości za okres od dwunastu do dwudziestu czterech miesięcy, celem przekazania jej upadłemu. Kwotę tę określa sędzia – komisarz, biorąc pod uwagę m.in. liczbę osób pozostających na utrzymaniu upadłego i jego zdolności zarobkowe.

W toku postępowania upadłościowego **zajęciu podlega połowa wynagrodzenia za pracę**, w ręku upadłego pozostawia się pozostałą jej część nie mniej jednak niż kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę niepodlegającą zajęciu w 2019r. określoną na 2 250,00 zł.

W przypadku otrzymywanej przez upadłego **emerytury**, potrącenia na rzecz masy upadłości są dokonywane zgodnie i **w wysokości określonej w ustawie o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych z dnia 17 grudnia 1998r.**

Po przeprowadzeniu postępowania upadłościowego i wykonaniu planu podziału środków uzyskanych ze sprzedaży majątku dłużnika, a w przypadku braku majątku - po zatwierdzeniu listy wierzytelności, **sąd ustala plan spłaty wierzycieli**. W postanowieniu sąd określa, w jakim zakresie i w jakim czasie upadły jest zobowiązany spłacać wierzytelności uznane na liście wierzytelności. **Okres planu spłaty nie może przekraczać trzydziestu sześciu miesięcy**. Jeżeli w czasie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły nie jest w stanie wywiązać się z określonych w nim obowiązków, **sąd może dokonać zmiany planu**.

Jeżeli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje na **brak możliwości dokonywania jakichkolwiek spłat, sąd umarza zobowiązania upadłego** bez ustalania planu spłaty wierzycieli. Trzeba mieć jednak na uwadze, że są to **sytuacje wyjątkowe**.

W przypadku ogłoszenia upadłości przez osobę pozostającą w związku małżeńskim, pomiędzy małżonkami powstaje rozdzielność majątkowa a cały majątek wspólny wchodzi w skład masy upadłości. Małżonkowi upadłego przysługuje uprawnienie do zgłoszenia swojej wierzytelności z tytułu udziału w majątku wspólnym.

Jakie są skutki postępowania upadłościowego?

Po ogłoszeniu upadłości upadły ma obowiązek wskazać i wydać wyznaczone-
mu syndykowi cały swój majątek oraz niezbędne dokumenty. Ponadto, upadły ma obowiązek udzielać zarówno sędziemu – komisarzowi jak i syndykowi wszelkich potrzebnych informacji dotyczących jego majątku.

W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, które mogłyby pogorszyć jego zdolność do wykonywania planu spłaty wierzycieli tj. zaciągać nowych zobowiązań finansowych. Upadły jest również zobowiązany do składania rocznych sprawozdań z wykonania planu spłaty, składanych każdorazowo do końca kwietnia. Sprawozdania te powinny wykazywać osiągnięte przychody, spłacone kwoty oraz wszystkie nabyte składniki majątkowe, których wartość przekracza przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw. Załącznikiem do sprawozdania jest kopia rocznego zeznania podatkowego.

Więcej informacji:

<http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=3480>